

جهانگرد شدن به سادگی

شادی خوشکار

داشته باشد. البته شاید بتوان تمام شدن تعطیلات را بهانه قابل قبولی برای تمام شدن سفر دانست. چون ولفل قصد داشته یک داستان واقع گرا بنویسد و از دخالت دادن تخیل پرهیز کرده است.

شاید دلیل کوتاه بودن داستان رعایت حوصله مخاطب کودک باشد. اگرچه فصل های کوتاه سه چهار صفحه ای برای کودکان خسته کننده نیست و به نظر نمی رسد مانع بر سر راه طولانی تر شدن داستان محسوب شود.

پدر تیم در اغلب فصل ها قصه ای برای او تعریف می کند و به این ترتیب بیشتر فصل ها ضمن نقشی که در

پیش برد جویان اصلی داستان - سفر تیم و پدرش - دارند، می توانند قصه ای جدا باشند. قصه ای جدا در دل قصه اصلی؛ تقریباً چیزی شبیه به شیوه ای که در قصه های هزار و یک شب دیده می شود.

کتاب تندپا و بادپا یکی از دغدغه های مهمن کودکان را روایت می کند: مورد تمسخر قرار گرفتن به دلیل ویژگی های ظاهری و دورافتادن از گروه های دوستی. و این نشان از توجه و آگاهی نویسنده به کودک و ویژگی هایش دارد. ولفل از یاد نمی برد که تیم یک کودک است و از حساسیت هاییش غافل نمی ماند؛ از هیجانی که تیم برای رسیدن روز تولدش نشان می دهد: «سر کلاس مدام حواسش پرت می شد. به همین دلیل نمی توانست به درس گوش بدهد». یا ناراحتی اش از این که هدایه تولدش فقط یک جفت کفش و یک کوله پشتی است: «پس هدایه سحرآمیز همین بود؟ خب به یک چه فقیر چه هدایه ای بهتر از کفش و کوله پشتی می شود داد؟» او به خوبی ترس ها و دلتگی های کودکی به سن و سال تیم را می شناسد. کنار آمدن تیم با مشکلات نیز به راحتی انجام نمی گیرد؛ سفر و قصه های پدر است که برای او چیزی فراتر از قیافه و هیکل نامتناسبش به ارمغان می آورد.

بد نیست به توضیح پشت جلد کتاب هم اشاره های شود. توضیح درباره داستان، اثر غافلگیری را تا حدودی کاهش می دهد: «تیم تندپا دلش می خواهد در روز تولدش که روزی جادوی است، تبدیل به پسری قدبلند و باریک شود تا همکلاسی ها دیگر مسخره اش نکنند. اما هدایه تیم یک کوله پشتی و یک جفت کفش محکم و نوست.» شاید بهتر بود اسمی از هدایه تیم آورده نمی شد و به گونه ای دیگر به ماجراه سفر او و پدرش اشاره می شد. و جمله پایانی درباره این کتاب: تندپا و بادپا کتابی درباره ارزش قصه و جایگاه آن در دنیا کودک است.

تندپا و بادپا. اورسلا ولفل. ترجمه کمال بهروزکیا. تصویرگر: هاینر روت فوکس. تهران: نشر افق: ۷۸. ۱۳۸۶ ص. ۵۵۰۰ ریال.

«تندپا» و «بادپا» می تواند نام دو حیوان، دو کودک یا نهایتاً دو نفر از یک جنس و مرتبه باشد. اما چه کسی می تواند حدس بزند که این دو، پدر و پسر باشند؟ اورسلا ولفل حتی در نامگذاری شخصیت هایش هم می خواهد حرف اصلی کتابش را تکرار کند: با کودکت دوست باش و به دغدغه هایش احترام بگذار.

«تیم تندپا» پسری کوتاه قدم و چاق است که مورد تمسخر هم کلاسی هایش قرار می گیرد و به همین دلیل هیچ دوستی ندارد. پدر تیم، کفash است و درآمد زیادی ندارد. با وجود این پدر و مادر او احساس خوشبختی می کنند. اما تیم از این اوضاع ناراضی است و در آستانه جشن تولدش آرزو می کند تبدیل به پسری لاغر و قدبلند شود. چون فکر می کند: «چاق و کوتوله و فقیر بودن اصلاً با هم جور در نمی آید.»

او به اندازه ای از این وضع ناراضی است که به پدرش می گوید دوست دارد روی اسب بپرداز و تا دور دست ها بتابد. پدرش نمی تواند آرزو های تیم را برآورده کند، اما تصمیم می گیرد با یک هدایه هیجان انگیز او را خوشحال کند. هدایه ای که اگرچه اسب نیست اما می تواند تیم را به دور دست ها ببرد: یک جفت کفش و کوله پشتی؛ تا تیم و پدرش به جهانگردی بروند. از این جای داستان آن ها اسم خود را تندپا و بادپا می گذارند و جهانگرد شدن در باور کودکی تیم به راحتی جای می گیرد. حتی اگر جهان فقط چند تایی از دهکده های اطراف باشد. چرا که پدر تیم، مرد دانایی است. او قصه های زیادی می داند (یا می تواند بسازد) که تیم جواب سوال هایش را در آن ها پیدا می کند و با هر کدام آن ها به سفر تازه ای می رود.

به نظر می رسد نمی توان به راحتی عنوان «رمان» را برای این کتاب ۷۸ صفحه ای پذیرفت. به علاوه در این کتاب اثربری از پیچیدگی هایی که معمولاً در رمان وجود دارد نمی بینیم و گره ها خیلی زود تراز آن که به چشم بیانند، باز می شوند. سفر تیم و پدرش زود به پایان می رسد، در حالی که طبیعی تر این است که یک سفر جهانگردی طولانی تر باشد و اتفاقات بیشتر و جالب تری به همراه